

**Återvinnings
industrierna**

Kap 8 En samlad målstruktur, effektiv uppföljning och tillsyn

ÅI tillstyrker att en nationell myndighet tillsätts som får ansvaret för regelverket kring producentansvaret. ÅI föreslår att den nationella myndigheten bör få ett bredare ansvar för regelverket på avfalls- och återvinningsmarknaden.

ÅI tillstyrker att statistiken utvecklas och förbättras, men föreslår att en genomlysning görs för att ta fram ett system för statistikinsamling utifrån de uppföljningsbehov som finns. Vi anser att den nationella myndigheten bör få ett stort inflytande över avfallsstatistiken, speciellt de delar som rör marknadens funktion.

ÅI föreslår att ett nationellt system för spårbarhet och statistik införs för farligt avfall.

ÅI tillstyrker förslaget att föra över tillsynen av tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter enligt 36 §, 42§, 46§ och 47 § till länsstyrelsen.

ÅI tillstyrker förslagen om en samlad målstruktur och att målen för all avfallshantering samlas i den nationella avfallsplanen, men vill samtidigt understryka vikten av målen kommuniceras på många olika sätt och av olika aktörer för att skapa ett ökat engagemang i genomförandet. Planen bör också innehålla mer marknadsbaserad information som utgångspunkt för de mål och åtgärder som föreslås.

ÅI ställer sig mycket tveksam till att den nationella avfallsplanen ska innehålla hela det nationella programmet för förebyggande av avfall mot bakgrund av att förebyggande av avfall är ett så brett område och detta inte är en avfallsfråga. En sådan satsning bör snarare ingå i en satsning på ökad resurseffektivitet. Det bör därför i den nationella avfallsplanen finnas en lämplig avgränsning.

Tillsättande av nationell myndighet är viktig för tydliga regler på avfallsmarknaden

Utredaren föreslår att en nationell myndighet har ansvaret för regelverket för producentansvaret. Den ska även godkänna verksamhetsutövare som får samla in grovavfall.

ÅI anser att det är angeläget att en nationell myndighet tillsätts som får ansvaret för regelverket på avfalls- och återvinningsmarknaden och att även analysera marknadens utveckling. Denna fråga bör inte hanteras av Naturvårdsverket, som har att värna miljöfrågorna, och inte har erfarenhet av hur avfallsmarknaden fungerar i praktiken.

Myndighetens uppgift bör vara att skapa ett tydligt regelverk på marknaden samt följa upp detta. Idag sker exempelvis tolkningen av begreppet därmed jämförligt avfall av Avfall Sverige, som delges alla kommuner. De förslag avfallsutredningen lägger fram kommer ge upphov till behov av

nya klarlägganden vad gäller tolkningar. Analys av styrmedel utifrån ett marknadsperspektiv är också en fråga som bör ingå.

En viktig uppgift för myndigheten bör också vara att komma med förslag till hur reglerna på marknaden bör utvecklas framöver för att möta den målbild som finns i ett resurseffektivt samhälle.

Nationella avfallsplanen

ÅI stödjer att regeringen bör fastställa den nationella avfallsplanen, att den ska gälla för en fyraårsperiod och att den myndighet regeringen beslutar ansvarar för att bereda planen. Utredaren föreslår att det i det i nästa avfallsplan ska framgå om de antagna målen uppnåtts samt hur pass effektiva eventuella styrmedel har varit. Vi föreslår också att en orsaksanalys görs av varför mål inte har uppnåtts i samverkan med marknadens aktörer.

En viktig förutsättning för att uppnå målen för avfallshantering är också att de kommuniceras till alla de aktörer som finns i samhället och att dessa engageras i att bidra till att uppnå målen. ÅI anser att dessa frågor inte beaktats tillräckligt i utredningen.

Avfallsplanen får inte vara det enda dokument som beskriver satsningen på förebyggande av avfall och ökad resurseffektivitet. Vi ser fram emot att EU:s Färdplan för resurseffektivitet även leder fram till andra strategidokument som omfattar förebyggande av avfall.

Uppföljning och avfallsstatistik

Utredningen har identifierat frågan om brister i avfallsstatistiken, vilket vi anser är mycket positivt. Utredningen lämnar också vissa förslag om hur insamlingssystemet ska struktureras. Vi välkomnar detta. Återvinningsföretagen lämnar gärna avfallsrapporter för att förbättra avfallsstatistiken till ansvarig myndighet.

Vi anser att frågan inte är till fullo genomlyst och att kvaliteten i statistiken med det föreslagna insamlingssystemet inte är helt säkerställd. För att undvika att både länsstyrelser och återvinningsföretag börjar bygga upp ett system som sedan visar sig inte fungera tillfredsställande bör frågan analyseras ytterligare innan beslut om förslaget fattas.

ÅI tillstyrker att statistiken utvecklas och förbättras, men **föreslår** att en genomlysning görs för att ta fram ett system för statistikinsamling utifrån de uppföljningsbehov som finns. Vi anser att den nationella myndigheten bör få ett stort inflytande över avfallsstatistiken.

Farligt avfall och spårbarhet måste få ökat fokus

ÅI vill i detta sammanhang särskilt ta upp frågan om spårbarhet för de betydande mängder farligt avfall, som hanteras idag. Det finns idag inget uppföljningssystem i Sverige, till skillnad från Norge och andra länder som har väl fungerande system. Både ÅI och Avfall Sverige har drivit på i många år att Naturvårdsverket måste ta ansvar för ett sådant system, dock utan gensvar.

Tillsynen över hanteringen av farligt avfall varierar i landet. Tillsynsmyndigheterna saknar i dag underlag för att i praktiken göra det möjligt att spåra och övervaka farligt avfallsflöden. Vi ser med oro på utvecklingen att antalet oseriösa aktörer ökar inom denna del av branschen, aktörer som inte uppfyller de lagkrav som gäller och därför kan erbjuda priser som är väsentligt lägre.

ÅI föreslår att ett nationellt system för spårbarhet och statistik införs för farligt avfall. Ett sådant nationellt register kan också generera nationell statistik.

Effektiv tillsyn

ÅI är bekymrad över den tillsyn som bedrivs inom avfallsområdet. Den varierar i landet både vad gäller omfattning, kvalitet och gemensam vägledning hur regelverket ska tillämpas. Avsaknad av vägledning gör att aktörer på en konkurrensutsatt marknad kan bedömas olika i olika delar av landet. Kommuner kan också tillämpa egna regler på olika sätt, exempelvis gränsdragningen vad som är därmed jämförligt avfall.

Det är angeläget att tillsynen skärps och att fokus framöver även läggs på uppfyllande av avfallshierarkin.

ÅI stödjer utredningens förslag att Naturvårdsverket behöver bli mer aktiv och pådrivande i sin roll som tillsynsvägladande myndighet på avfallsområdet.